

പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം
വിജ്ഞാപനം
 ന്യൂഡൽഹി 2022 ജൂലൈ, 6

എസ്.ഒ. 3072(ഇ).- കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ, പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം, ഇന്ത്യൻ ഗസറ്റിൽ, അസാധാരണം, ഭാഗം II, വിഭാഗം 3, ഉപവിഭാഗം (ii), വിജ്ഞാപനം എസ്.ഒ. 5135(ഇ) ആയി 2018 ഒക്ടോബർ 3 ന്, പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വിജ്ഞാപനം അസാധുവാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി, 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമത്തിലെ (1986-ലെ 29) വകുപ്പ് 3 പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന വിജ്ഞാപനത്തിന്റെ ഇനിപ്പറയുന്ന കരട് ഇതിനാൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു, അത്തരം അസാധുവാക്കലിന് മുമ്പ് ചെയ്തതോ ചെയ്യാൻ ഒഴിവാക്കിയതോ ആയ കാര്യങ്ങൾ, പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണം) നിയമങ്ങൾ, 1986 ലെ ചട്ടം 5, ഉപ ചട്ടം (3) അനുസരിച്ച്, അത് വഴി ബാധിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വിവരം നൽകുന്നതിന് വേണ്ടി ഇതോടൊപ്പം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു; പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുള്ള ഈ വിജ്ഞാപനം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഇന്ത്യൻ ഗസറ്റിന്റെ പകർപ്പുകൾ ലഭിച്ച തീയതി മുതൽ അറുപത് ദിവസത്തെ കാലാവധി അവസാനിക്കുമ്പോഴോ അതിന് ശേഷമോ പ്രസ്തുത കരട് വിജ്ഞാപനം പരിഗണിക്കുമെന്ന അറിയിപ്പ് കൂടി ഇതോടൊപ്പം നൽകുന്നു;

കരട് വിജ്ഞാപനത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ എന്തെങ്കിലും എതിർപ്പുകളോ നിർദ്ദേശങ്ങളോ ഉന്നയിക്കാൻ താൽപ്പര്യമുള്ള ഏതൊരു വ്യക്തിയും, സെക്രട്ടറി, പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം, ഇന്ദിരാ പര്യവരണ ഭവൻ, സിജിഒ കോംപ്ലക്സ്, ജോർബാഗ് റോഡ്, അലി ഗഞ്ച്, ന്യൂഡൽഹി-110003 എന്ന വിലാസത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ esz-mef@nic.in എന്ന ഇ-മെയിൽ വിലാസത്തിലോ, വ്യക്തമാക്കിയ കാലയളവിനുള്ളിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയ്ക്ക് രേഖാമൂലം അത് കൈമാറാം.

കരട് വിജ്ഞാപനം

ഇന്ത്യയുടെ പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്തിന്റെ അരിക് ഭാഗങ്ങളിലെ പശ്ചിമഘട്ടം ഒരു സുപ്രധാന ഭൂപ്രകൃതിയാണ്, അത് ഗോദാവരി, കൃഷ്ണ, കാവേരി, കൂടാതെ മറ്റ് നിരവധി നദികളുടെയും ഉത്ഭവസ്ഥാനമാണ്, വടക്ക് തപ്പി നദി മുതൽ തെക്ക് കന്യാകുമാരി വരെ ഏകദേശം 1500 കിലോമീറ്റർ ദൂരത്തിൽ വ്യാപിച്ച് ശരാശരി 600 മീറ്ററിൽ കൂടുതൽ ഉയരത്തിലായി വ്യാപിച്ച് കിടക്കുന്ന പശ്ചിമഘട്ടം, ഗുജറാത്ത് മഹാരാഷ്ട്ര, ഗോവ, കർണാടക, കേരളം, തമിഴ്നാട് എന്നിങ്ങനെ ആറ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്നു, എന്നതിനാൽ;

ആഗോള ജൈവവൈവിധ്യ കേന്ദ്രവും ജീവശാസ്ത്ര വൈവിധ്യത്തിന്റെ കലവറയുമാണ് പശ്ചിമഘട്ടം, കൂടാതെ പൂവിടുന്ന സസ്യങ്ങൾ, പ്രാദേശിക മത്സ്യങ്ങൾ, ഉഭയജീവികൾ, ഉരഗങ്ങൾ, പക്ഷികൾ, സസ്തനികൾ, അകശേരുകൾ തുടങ്ങിയ തദ്ദേശീയമായ പല ഇനങ്ങളുടെയും സ്ഥാനമാണിവിടം, അതോടൊപ്പം, സാമ്പത്തികമായി പ്രാധാന്യമുള്ള വളർത്തു സസ്യ ഇനങ്ങളായ കുരുമുളക്, ഏലം, കറുവപ്പട്ട, മാങ്ങ, ചക്ക തുടങ്ങിയവയുടെ വികാസത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന കേന്ദ്രം കൂടിയാണ് ഇവിടം, എന്നതിനാലും:

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന് തനതായ നിരവധി ആവാസ വ്യവസ്ഥകളുണ്ട്, ഉഷ്ണമേഖലാ മരങ്ങളുള്ള ചതുപ്പുകൾ, മുകൾ-പരന്ന ചുവന്ന മണ്ണുള്ള പീഠഭൂമി, ഉഷ്ണമേഖലാ പർവത വനങ്ങളും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും നദീതട ആവാസവ്യവസ്ഥകളുമെല്ലാം അടങ്ങുന്ന വൈവിധ്യമാർന്ന സസ്യജന്തുജാലങ്ങളുടെ പ്രാദേശിക ഗണങ്ങൾ വസിക്കുന്ന ആവാസ കേന്ദ്രമാണ് ഇവിടം, എന്നതിനാലും;

നിരവധി ജീവജാലങ്ങളുടെ ഉത്ഭവ കേന്ദ്രവും, സമ്പന്നമായ തദ്ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ ഭവനവും അങ്ങിനെ ജൈവ പരിണാമത്തിന്റെ കളിത്തൊട്ടിൽ കൂടിയായി മാറിയ പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ ചില ഭാഗങ്ങൾ യുനെസ്കോയുടെ ലോക പ്രകൃതി പൈതൃക പട്ടികയിൽ യുനെസ്കോ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്, എന്നതിനാലും;

പശ്ചിമഘട്ടം സമ്പന്നമായ ജൈവവൈവിധ്യത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ഏകദേശം അമ്പത് ദശലക്ഷം ആളുകളുൾപ്പെടുന്ന ഒരു ജനസംഖ്യയെ പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു എന്ന് മാത്രമല്ല, ഉയർന്ന ജനസാന്ദ്രതയുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നതിനാൽ പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ അതുല്യമായ ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കുകയും അത് നിലനിർത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ആവശ്യമാണ് എന്നതോടൊപ്പം ആ മേഖലയുടെ സുസ്ഥിരവും സമഗ്രവുമായ വികസനം അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യണം, എന്നതിനാലും;

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ സമ്പന്നവും അതുല്യവുമായ ജൈവവൈവിധ്യം കണക്കിലെടുത്ത്, പരിതഃസ്ഥിതിവിജ്ഞാനം, പരിസ്ഥിതി സമഗ്രത, പശ്ചിമഘട്ട സമഗ്ര വികസനം എന്നിവ പഠിക്കാൻ മന്ത്രാലയം ഒരു ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം രൂപീകരിച്ച്, ഈ പ്രശ്നത്തിന്റെ സമഗ്രമായ വീക്ഷണത്തിലൂടെ പരിസ്ഥിതി ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും തദ്ദേശീയരുടെയും തദ്ദേശവാസികളുടെയും ആവശ്യങ്ങളും അഭിലാഷങ്ങളും തമ്മിൽ സമന്വയം കൊണ്ടുവരാനും, പ്രദേശത്തിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക സമഗ്രതയും സുസ്ഥിര വികസനവും ഏറ്റെടുക്കാനും, ഒപ്പം പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ദുർബലമായ പരിസ്ഥിതിയുടെ കൂടുതൽ തകർച്ച തടയാനുള്ള നടപടികളും മുന്നോട്ടുള്ള വഴി നിർദ്ദേശിക്കാനുമുള്ള നിയോഗം കൂടി അവരെ ചുമതലപ്പെടുത്തി, എന്നതിനാലും;

തുടർന്ന് ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം 2013 ഏപ്രിൽ 15 ന് മന്ത്രാലയത്തിന് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചിരുന്നു, അത് ബന്ധപ്പെട്ട പങ്കാളികളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ/കാഴ്ചപ്പാടുകൾ തേടി പൊതുസഞ്ചയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും, പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ഗുജറാത്ത്, മഹാരാഷ്ട്ര, ഗോവ, കർണാടക, കേരളം, തമിഴ്നാട് എന്നിങ്ങനെ ആറ് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്ക് അവരുടെ വിലയേറിയ അഭിപ്രായങ്ങൾ/കാഴ്ചപ്പാടുകൾ തേടുന്നതിന് അയച്ച് കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നതിനാലും;

പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ഏകദേശം മുപ്പത്തിയെഴ് ശതമാനം സ്ഥലം പാരിസ്ഥിതികമായി സചേതനമായ ഇടമായി ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം തിരിച്ചറിഞ്ഞു, പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക ഭൂപ്രകൃതിയിലെ 59,940 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തൃതിയുള്ളതാണിത്, കൂടാതെ 1,500 കിലോമീറ്റർ തിരശ്ചീന ദൂരത്തിൽ വ്യാപിച്ച് കിടക്കുന്ന പ്രകൃതിദത്തസസ്യങ്ങളുടെ തുടർച്ചയെ ഇത് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു, അതും കൂടാതെ, ഗുജറാത്ത്, മഹാരാഷ്ട്ര, ഗോവ, കർണാടക, കേരളം, തമിഴ്നാട് എന്നിങ്ങനെ പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ആറ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന സംരക്ഷിത

പ്രദേശങ്ങളും ലോക പൈതൃക സ്ഥലങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു, പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിലെ പരിസ്ഥിതി വ്യവസ്ഥകളിൽ പരമാവധി ഇടപെടലുകളും വിനാശകരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്ന തിരിച്ചറിഞ്ഞ പദ്ധതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും നിരോധനമോ നിയന്ത്രണമോ ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം ശുപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, എന്നതിനാലും;

ഭൗതിക പരിശോധനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം തിരിച്ചറിഞ്ഞ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തി പരിഷ്കാരങ്ങളിൽ, മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഓ എം നമ്പർ 1-4/2012 - ആർഇ (പി റ്റി) തീയതി 2013 ഡിസംബർ 20 പ്രകാരം, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളിൽ നിന്ന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തേടിയിരുന്നു, എന്നതിനാലും;

ഇതനുസരിച്ച്, കേരള സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഭൗതിക പരിശോധനയിലൂടെ സംസ്ഥാനത്തെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തി നിർണ്ണയിക്കുന്ന പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുത്തു, കേരള സംസ്ഥാന സർക്കാർ ശുപാർശ ചെയ്യുന്ന പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശം 9993.7 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തൃതിയിൽ പരന്നുകിടക്കുന്നു, ഇതിൽ 9107 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വനപ്രദേശവും കൂടാതെ 886.7 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വനേതര പ്രദേശവും ഉൾപ്പെടുന്നു, ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം ശുപാർശ ചെയ്ത 13,108 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്ററുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ആ സംസ്ഥാനത്തെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശം 9,993.7 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ ആയിരിക്കുന്നു, എന്നതിനാലും;

സംസ്ഥാനത്തിനായുള്ള ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം ശുപാർശ ചെയ്ത പരിസ്ഥിതിക സചേതന പ്രദേശത്തിന് പകരമായി, പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പരിസ്ഥിതിലോല പ്രദേശമായി കേരള സംസ്ഥാനത്തിന് വേണ്ടി കേരള സർക്കാർ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തെ പ്രഖ്യാപിച്ച്, 2014 മാർച്ച് 10 ന് എസ് ഓ നമ്പർ 733 (ഇ) പ്രകാരം വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുകയും, എന്നാൽ പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം ശുപാർശ ചെയ്ത പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശം തന്നെ പരിഗണിച്ചു, എന്നതിനാലും;

2014 മാർച്ച് 10 ലെ എസ്.ഒ. 733(ഇ) പ്രകാരമുള്ള പ്രസ്തുത കരട് വിജ്ഞാപനത്തോട് പ്രതികരിച്ച് പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾ, ഭൗതിക പരിശോധനയിലൂടെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ഒരു അവസരം തേടുകയും 2014 ജൂൺ 9 ലെ കത്ത് പ്രകാരം കേന്ദ്രസർക്കാർ കേരള സംസ്ഥാനത്തിന് ഒഴികെ അത് അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നതിനാലും;

ഭൗതിക പരിശോധനയിലൂടെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തി നിർണ്ണയ പുരോഗതി അവലോകനം ചെയ്യാനും, കൂടാതെ കാലാകാലങ്ങളിൽ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും വിവിധ പങ്കാളികളും പ്രകടിപ്പിച്ച ആശങ്കകൾ/ഉത്കണ്ഠകൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും, പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ പരിസ്ഥിതി, വനം മന്ത്രിമാരുടെ യോഗം 2015 ജൂലൈ 7 നും, പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പാർലമെന്റ് അംഗങ്ങളുടെ യോഗം 2015 ഓഗസ്റ്റ് 3 നും കേന്ദ്രസർക്കാർ വിളിച്ചിട്ടുണ്ട്, എന്നതിനാലും;

ഭൗതിക പരിശോധന വഴിയുള്ള പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തി നിർണ്ണയം പൂർണ്ണതയുടെ വിപുലമായ ഘട്ടങ്ങളിലാണെന്ന് പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ, 2015 ജൂലൈ ഏഴിന് നടന്ന യോഗത്തിൽ അറിയിച്ചിരുന്നു, എന്നതിനാലും;

കരട് വിജ്ഞാപനത്തിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ കാരണം പശ്ചിമഘട്ടത്തിൽ വേർതിരിക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ലോല പ്രദേശങ്ങൾക്കുള്ളിലെ വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന പ്രാദേശിക ജനതയുടെ സ്ഥാനചലനമോ സ്ഥാനഭ്രംശമോ ഉണ്ടാകില്ല എന്നും, കൃഷിയും തോട്ടപ്പണികളും നടത്തുന്നതിനെ ബാധിക്കില്ലെന്ന് ഇരു യോഗങ്ങളിലും വ്യക്തമായി തീരുമാനിച്ചിരുന്നു, എന്നതിനാലും;

2016 ഓഗസ്റ്റ് 11ന് പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പാർലമെന്റ് അംഗങ്ങളുടെ യോഗം കേന്ദ്രസർക്കാർ വിളിച്ച്, 2015 സെപ്റ്റംബർ 4 ലെ കരട് വിജ്ഞാപനമായിരിക്കും അന്തിമമാക്കുന്നതിനുള്ള തുടർ ചർച്ചകൾക്ക് അടിസ്ഥാനമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു, എന്നതിനാലും;

മന്ത്രാലയത്തിലെ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാർ പ്രതിനിധികളുമായി കേന്ദ്രസർക്കാർ 2018 ഏപ്രിൽ 11ന് യോഗം വിളിച്ച് 2017 ഫെബ്രുവരി 27 ലെ കരട് വിജ്ഞാപനമായിരിക്കും തുടർ ചർച്ചയ്ക്കുള്ള അടിസ്ഥാനമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു, അതനുസരിച്ച് നമ്പർ എസ്.ഒ. 5135(ഇ) തീയതി 2018 ഒക്ടോബർ 3 ലെ കരട് വിജ്ഞാപനം, വിവിധ തലുരകക്ഷികളുടെ വിദഗ്ദ്ധാഭിപ്രായത്തിനായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്, എന്നതിനാലും;

വിവിധ സഭകളിലും ഉയർന്ന തലത്തിലും കരട് വിജ്ഞാപനം ചർച്ച ചെയ്യാൻ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാർ പ്രതിനിധികളുമായി കേന്ദ്രസർക്കാർ 2019 ഫെബ്രുവരി 15 നും, 2020 മെയ് 21, 2021 നവംബർ 23, കൂടാതെ 2021 ഡിസംബർ 3-4 തീയതികളിലും യോഗം വിളിച്ചതിൽ, 2018 ഒക്ടോബർ 3 ലെ കരട് വിജ്ഞാപനം 5135 (ഇ)-യിന്മേൽ വിവിധ എതിർപ്പുകളും അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചു, എന്നതിനാലും;

ദുരന്ത സാധ്യതയുള്ള പ്രകൃതിആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ സംരക്ഷണ വശങ്ങളും, പ്രദേശത്തിന്റെ അവകാശങ്ങൾ, വിശേഷാവകാശങ്ങൾ, ആവശ്യങ്ങൾ, വികസന അഭിലാഷങ്ങൾ എന്നിവയും കണക്കിലെടുത്ത് ആറ് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമഗ്രമായ രീതിയിൽ പുനഃപരിശോധിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ഉന്നയിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം ഒരു സമിതി രൂപീകരിച്ചു, എന്നതിനാലും;

സമിതിയ്ക്ക് നൽകിയ ചുമതലയുടെ സങ്കീർണ്ണത കണക്കിലെടുത്താൽ, വൃത്താന്തരേഖ സമർപ്പിക്കാൻ നൽകിയ സമയം അപര്യാപ്തമാണെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിച്ചു, തത്ഫലമായി 2018 ഒക്ടോബർ 3 ലെ കരട് വിജ്ഞാപനം 5135 (ഇ)-യ്ക്ക്, 2022 ജൂൺ 30 നും അന്തിമരൂപം കൈവരിക്കാനായിട്ടില്ല, എന്നതിനാലും.

അതിനാൽ ഇപ്പോൾ, 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) നിയമത്തിലെ (1986-ലെ 29) വകുപ്പ് 3 പ്രകാരം 1986 ലെ ചട്ടം 5, ഉപ ചട്ടം (3) അനുസരിച്ച്, നൽകപ്പെട്ട അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച്, ഗുജറാത്ത്, മഹാരാഷ്ട്ര, ഗോവ, കർണാടക, കേരളം, തമിഴ്നാട് എന്നിങ്ങനെ ആറ് സംസ്ഥാനങ്ങളിലായി വ്യാപിച്ച് കിടക്കുന്ന തിരിച്ചറിയപ്പെട്ട 56,825 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള പ്രദേശം, പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശമായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഇതിനാൽ വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നു:

2. പശ്ചിമഘട്ട പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തിയും വിവരണവും.- (1) ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘം നിർദ്ദേശിച്ച പ്രകാരം, കേരള സംസ്ഥാനം ഒഴികെയുള്ള പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തിയും വിവരണവും താഴെ പറയുന്നവയാണ്:- സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിസ്ഥിതിലോല പ്രദേശത്തിനുള്ളിലെ ഗ്രാമങ്ങളുടെ പട്ടിക, അതാത് ജില്ലകൾക്കും താലൂക്കുകൾക്കുമൊപ്പം അനുബന്ധത്തിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

(2) കേരള സംസ്ഥാനത്തെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശം 9993.7 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തൃതിയിൽ വ്യാപിച്ച് കിടക്കുന്നു, ഇതിൽ 9107 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വനപ്രദേശവും 886.7 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വനേതര പ്രദേശവും ഉൾപ്പെടുന്നു, കൂടാതെ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തിന്റെ അതിർത്തിയും വിവരണവും, സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ച പരിസ്ഥിതിലോല പ്രദേശത്തിന്റെ ഗ്രാമങ്ങൾ തിരിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങളും കേരള സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്.

3. പരിസ്ഥിതിലോല പ്രദേശത്ത് നിരോധിക്കേണ്ടുന്ന അല്ലെങ്കിൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും-

(1) ഉന്നതതല പ്രവർത്തക സംഘത്തിന്റെ വൃത്താന്തരേഖ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച തീയതിയായ 2013 ഏപ്രിൽ 17 ന് മുമ്പ് വിദഗ്ദ്ധ വിലയിരുത്തൽ സമിതി, അല്ലെങ്കിൽ പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനതല വിദഗ്ദ്ധ വിലയിരുത്തൽ സമിതി, അതുമല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനതല പരിസ്ഥിതി ആഘാത വിലയിരുത്തൽ അധികാരി എന്നിവർ സ്വീകരിച്ച പരിഗണനയിലുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള പദ്ധതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ഇനിപ്പറയുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ പരിസ്ഥിതിലോല പ്രദേശത്ത് നിരോധിക്കും, പരിഗണനയിലുള്ള അത്തരം നിർദ്ദേശങ്ങൾ അക്കാലത്ത് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും നിയമങ്ങളും അനുസരിച്ചായിരിക്കും കൈകാര്യം ചെയ്യുക.

എ) ഖനനം.- പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തെ ഖനനം, പാറപൊട്ടിക്കൽ, കൂടാതെ മണൽ ഖനനം എന്നിവ പൂർണ്ണമായും നിരോധിക്കും, അന്തിമ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ച തീയതി മുതൽ അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിലോ അല്ലെങ്കിൽ നിലവിലുള്ള ഖനനപ്പാട്ടത്തിന്റെ കാലാവധി അവസാനിക്കുമ്പോഴോ, ഏതാണോ ആദ്യമെത്തുന്നത്, ആ ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നിലവിലുള്ള എല്ലാ ഖനികളും ഘട്ടംഘട്ടമായി നിർത്തലാക്കും

(ബി) താപവൈദ്യുത നിലയങ്ങൾ.- പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ പുതിയ താപവൈദ്യുത പദ്ധതികളും നിലവിലുള്ള പദ്ധതികളുടെ വിപുലീകരണവും അനുവദിക്കില്ല.

(സി) വ്യവസായം - കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് 'ചുവപ്പ്' വിഭാഗത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള എല്ലാ

പുതിയ വ്യവസായങ്ങളും നിലവിലുള്ള അത്തരം വ്യവസായങ്ങളുടെ വിപുലീകരണവും നിരോധിക്കുകയും, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വ്യക്തമാക്കിയ പ്രകാരമായിരിക്കും 'ചുവപ്പ്' വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന വ്യവസായങ്ങളുടെ പട്ടിക അങ്ങിനെയായാലും, 'ചുവപ്പ്' വിഭാഗത്തിലെ നിലവിലുള്ള ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വ്യവസായങ്ങളും ബാധകമായ നിയമങ്ങൾക്കും ചട്ടങ്ങൾക്കും കീഴിൽ പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ തുടരും.

ഡി) കെട്ടിടം, നിർമ്മാണം, നഗരവികസന പ്രദേശ വികസന പദ്ധതികൾ.- 20,000 ചതുരശ്ര മീറ്ററും അതിനുമുകളിലും വിസ്തീർണ്ണമുള്ള എല്ലാ കെട്ടിടത്തിന്റെയും നിർമ്മാണത്തിന്റെയും പുതിയതും വിപുലീകരണവുമായ പദ്ധതികളും കൂടാതെ 50 ഹെക്ടറും അതിന് മുകളിലും വിസ്തൃതിയിലോ അല്ലെങ്കിൽ 1,50,000 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണത്തിലോ അതിന് മുകളിലോ ഉള്ള എല്ലാ പുതിയതും വിപുലീകരിക്കുന്നതുമായ നഗരവികസന പ്രദേശ വികസന പദ്ധതികളും നിരോധിക്കും, എന്നാൽ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുസരിച്ച് പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ നിലവിലുള്ള വാസയോഗ്യമായ വീടുകളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾക്കോ വിപുലീകരണത്തിനോ നവീകരണത്തിനോ ഒരു നിയന്ത്രണവും ഉണ്ടാകില്ല.

കുറിപ്പ്: (1) നിലവിലുള്ള എല്ലാ ആരോഗ്യ പരിപാലന സ്ഥാപനങ്ങളും പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ തുടരും, കൂടാതെ നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും അനുസരിച്ച് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട് സ്ഥാപിച്ച പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളും. വസ്തുവിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം മാറ്റുന്നതിൽ നിയന്ത്രണമില്ല.

(2) പദ്ധതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും ഇനിപ്പറയുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്നത് പോലെ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടും:-

(എ) ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ- ഇനിപ്പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി, 2006 സെപ്റ്റംബർ 14 ലെ പരിസ്ഥിതി ആഘാത വിലയിരുത്തൽ വിജ്ഞാപനം നമ്പർ എസ്.ഒ. 1533 (ഇ), അനുസരിച്ച് പുതിയ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ അനുവദിക്കും:

- i. ഒരു സമഗ്ര പഠനത്തിലൂടെ ഓരോ പദ്ധതിക്കും വ്യക്തിഗത അടിസ്ഥാനരേഖകൾ വഴി സ്ഥാപിക്കുന്നത് വരെ, ശോഷിച്ച കാലാവസ്ഥയിൽ, നദിയിലെ ഒഴുക്കിൽ കുറഞ്ഞത് മൂപ്പത് ശതമാനമെങ്കിലും തടസ്സമില്ലാത്ത പാരിസ്ഥിതിക പ്രവാഹം ഉണ്ടായിരിക്കണം.
- ii. നദികളുടെയും വനങ്ങളുടെയും ജൈവവൈവിധ്യ നാശത്തിലും ഒഴുക്കിന്റെ രീതിയിലും ഓരോ പദ്ധതിയുടെയും സ്വാധീനം വിലയിരുത്തുന്ന ഒരു സഞ്ചിത പഠനം നടത്തണം;
- iii. ഒരു പദ്ധതിയ്ക്ക് മറ്റൊരു പദ്ധതിയുമായുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദൂരം മൂന്ന് കിലോമീറ്ററിൽ നിലനിർത്തണം, നദീതടത്തിന്റെ അമ്പത് ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ഒരു സമയത്തും ബാധിക്കപ്പെടരുത്.

(ബി) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വ്യക്തമാക്കിയ "ഓറഞ്ച്/വെള്ളപ്പ്" വിഭാഗങ്ങളിലെ വ്യവസായങ്ങൾ പാരിസ്ഥിതിക ചട്ടങ്ങളുടെ കർശനമായ പാലനത്തോടെ അനുവദിക്കും, എങ്കിലും കുറഞ്ഞ പരിസ്ഥിതി ആഘാതങ്ങളുള്ള വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തണം.

(സി) മുൻകാലത്തെ, പരിസ്ഥിതി, വനം മന്ത്രാലയം 2006 സെപ്റ്റംബർ 14 ന് എസ്.ഒ. 1533(ഇ)-ആയി പ്രസിദ്ധീകരിച്ച പരിസ്ഥിതി ആഘാത വിലയിരുത്തൽ വിജ്ഞാപനത്തിലെ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ കാര്യത്തിൽ, അവ പരിസ്ഥിതിലോല മേഖലയിലാണ് വരുന്നതെങ്കിൽ, പ്രസ്തുത വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം മുൻകൂർ പാരിസ്ഥിതിക അനുമതിക്കായി മന്ത്രാലയം പരിഗണിക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, ഉപവകുപ്പ് (1) പ്രകാരം നിരോധിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും സഞ്ചിത ആഘാതത്തിന്റെയും വികസന ആവശ്യങ്ങളുടെയും പഠനത്തിനായി സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തുകയും വിലയിരുത്തുകയും ചെയ്യും.

(ഡി) പ്രസക്തമായ നിയമങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് മുൻവിധികളില്ലാതെ, പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ വനഭൂമി വനേതര ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വഴി തിരിച്ച് വിടുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ അപേക്ഷാ ഘട്ടം മുതൽ അംഗീകാരം വരെയുള്ള, പദ്ധതിയുടെ എല്ലാ വിവരങ്ങളും, പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയത്തിന്റെയും അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വനം വകുപ്പിന്റെയും വെബ്സൈറ്റിലൂടെ പൊതുസഞ്ചയത്തിൽ സ്ഥാപിക്കണം.

(ഇ) 2006-ലെ പട്ടികവർഗ്ഗ, മറ്റ് പരമ്പരാഗത വനവാസികൾ (വനാവകാശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കൽ) നിയമം (2007-ലെ 2) പ്രകാരം മുൻകൂട്ടി അറിയിച്ച സമ്മതത്തിന്റെ ആവശ്യകതകൾ പാലിക്കപ്പെടണം, പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ഗ്രാമസഭയുടെ സമ്മതം നിർബന്ധമാണ്.

4. നടപ്പാക്കലും നിരീക്ഷണ സംവിധാനവും.- (1) ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ നിരീക്ഷണത്തിനും നിർവ്വഹണത്തിനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾക്കായിരിക്കും, പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ആവശ്യമായ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യണം, അത്തരം സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ, സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നിലവിലുള്ള കാര്യനിർവ്വഹണ സ്ഥാപനങ്ങളും പ്രക്രിയകളും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് അന്യോന്യം ഉറപ്പാക്കണം, തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിൽ പ്രാദേശിക സമൂഹങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തവും ഇടപെടലും പങ്കാളിത്തവും ഉണ്ടാകണം, കൂടാതെ അത്തരം സംവിധാനങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ, പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയവുമായി പങ്കിടുകയും വേണം.

(2) പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ ആറ് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം പശ്ചിമഘട്ടത്തിനായി ഒരു തീരുമാന പിന്തുണാ നിരീക്ഷണ കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കും, അത് പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ പാരിസ്ഥിതിക അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് പതിവായി വിലയിരുത്തുകയും വൃത്താന്തരേഖകൾ നൽകുകയും, ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള തീരുമാന പിന്തുണാ സൗകര്യം നൽകുകയും, ശാസ്ത്രീയമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനും നടപ്പാക്കൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുകയും ചെയ്യും.

(3) ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാർ, സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, മന്ത്രാലയത്തിന്റെ പ്രാദേശിക കാര്യാലയം പരിസ്ഥിതിലോല മേഖലയിൽ അനുവദനീയമായ പദ്ധതികളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും അനുമതി അനന്തര നിരീക്ഷണം നടത്തണം, കൂടാതെ പാരിസ്ഥിതിക അനുമതി അല്ലെങ്കിൽ വനാനുമതി നൽകിയ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശത്തെ എല്ലാ പദ്ധതികളുടെയും നിരീക്ഷണം വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട പ്രാദേശിക കാര്യാലയം മുഖേന നടത്തണം.

(4) 1974-ലെ ജല (മലിനീകരണം തടയലും നിയന്ത്രണവും) നിയമപ്രകാരം (1974-ലെ 6) അല്ലെങ്കിൽ 1981-ലെ വായു (മലിനീകരണം തടയലും നിയന്ത്രണവും) നിയമം (1981-ലെ 14) പ്രകാരം പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ സമ്മതം നൽകിയിട്ടുള്ള എല്ലാ പദ്ധതികളും വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നിരീക്ഷിക്കണം, കൂടാതെ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ തങ്ങളുടെ അധികാരപരിധിയിൽ വരുന്ന പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് പദ്ധതികളുടെയും കൂട്ടത്തിൽ ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിലും നടപ്പിലാക്കുന്നതിലും സ്വീകരിച്ച നടപടികളുടെ വിശദാംശങ്ങളടങ്ങുന്ന 'ആരോഗ്യ അവസ്ഥാ വൃത്താന്ത രേഖ', വാർഷിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കി അത് പൊതുസഞ്ചയത്തിൽ ലഭ്യമാക്കണം.

5. നിയമലംഘനത്തിനുള്ള നടപടി.- ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ എന്തെങ്കിലും ലംഘനം ഉണ്ടായാൽ, 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണം) നിയമത്തിലെയും (1986 ലെ 29), മറ്റ് പ്രസക്തമായ ചട്ടങ്ങളിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരമുള്ള നടപടി എടുക്കും.

6. കോടതിയിൽ തീർപ്പാക്കാതെ കിടക്കുന്ന വ്യവഹാരത്തിന്റെ അന്തിമ ഉത്തരവുകൾക്ക് വിധേയമായിരിക്കും ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ.

7. പരിസ്ഥിതി ലോല മേഖലയിലെ വസ്തുവിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശത്തെ ഈ വിജ്ഞാപനത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധിക്കില്ല.

[എഫ്. നമ്പർ 1-4-2012-ESZ]
ഡോ. എസ്. കെർക്കേറ്റ, ശാസ്ത്രജ്ഞൻ "ജി"

അനുബന്ധം

സംസ്ഥാനം	ജില്ല	താലൂക്ക്	വില്ലേജ്
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	മറയൂർ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കീഴത്തൂർ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കണ്ണൻദേവൻ ഹിൽസ്
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കട്ടമ്പുഴ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കൊട്ടക്കാമ്പൂർ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കാന്തല്ലൂർ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	വട്ടവട
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	മാങ്കുളം
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	മണ്ണാങ്കണ്ടം
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	പള്ളിവാസൽ
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	ആനവിരട്ടി
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	കുഞ്ചിത്തണ്ണി
കേരളം	ഇടുക്കി	ദേവികുളം	വെള്ളത്തുവൽ
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	ഉപ്പുതറ
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	കുമിളി
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	മണത്മല
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	പെരിയാർ
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	കൊക്കയാർ
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	പീരുമേട്
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	ശ്ലാപ്പാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	പീരുമേട്	പെരുവന്താനം
കേരളം	ഇടുക്കി	തൊടുപുഴ	കുഞ്ഞിക്കുഴി
കേരളം	ഇടുക്കി	തൊടുപുഴ	ഉടുമ്പന്നൂർ
കേരളം	ഇടുക്കി	തൊടുപുഴ	ഇടുക്കി (ഭാഗികം)
കേരളം	ഇടുക്കി	തൊടുപുഴ	അറക്കുളം
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ചിന്നക്കനാൽ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ബൈസൻവാലി
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	രാജകുമാരി
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	പൂപ്പാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	രാജാക്കാട്
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	കൊന്നത്തടി
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ശാന്തൻപാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	കാന്തിപ്പാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	വാത്തിക്കുടി
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ചതുരംഗപ്പാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ഉടുമ്പൻചോല
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ഉപ്പുതോട്
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	പാറത്തോട്

കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	കൽക്കുന്തൽ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	തങ്കമണി (ഭാഗികം)
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	അയ്യപ്പൻകോവിൽ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	പാമ്പാട്ടംപാറ
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	കുട്ടപ്പന
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	കരുണാപുരം
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	വണ്ടൻമേട്
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	അണക്കര
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	അണവിലാസം
കേരളം	ഇടുക്കി	ഉടുമ്പൻചോല	ചക്കപള്ളം
കേരളം	കണ്ണൂർ	തലശ്ശേരി	ആറളം
കേരളം	കണ്ണൂർ	തലശ്ശേരി	കൊട്ടിയൂർ
കേരളം	കണ്ണൂർ	തലശ്ശേരി	ചെറുവഞ്ചേരി
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	പുന്നല
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	പിറവത്തൂർ
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	ഇടമൺ
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	തെന്മല
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	ആര്യകാവ്
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	തിങ്കൾകരികം
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	കുളത്തുപ്പുഴ
കേരളം	കൊല്ലം	പത്തനാപുരം	ചണ്ണപ്പേട്ട
കേരളം	കോട്ടയം	കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി	കൂട്ടിക്കൽ
കേരളം	കോട്ടയം	മീനച്ചിൽ	മേലുകാവ്
കേരളം	കോട്ടയം	മീനച്ചിൽ	തീക്കോയി
കേരളം	കോട്ടയം	മീനച്ചിൽ	പൂഞ്ഞാർ തെക്കേക്കര
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	കെടവൂർ
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	പുതുപ്പാടി
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	നെല്ലിപ്പൊയിൽ
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	കോടഞ്ചേരി
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കോഴിക്കോട്	തീരുവമ്പാടി
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കൊയിലാണ്ടി	ചമ്പനോട
കേരളം	കോഴിക്കോട്	കൊയിലാണ്ടി	ചക്കിട്ടപ്പാറ
കേരളം	കോഴിക്കോട്	വടകര	തിന്തുർ
കേരളം	കോഴിക്കോട്	വടകര	കാവിലുമ്പാറ
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	ചുങ്കത്തറ
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	കരുമ്പിലങ്ങോട്
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	വഴിക്കടവ്
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	അകമ്പാടം
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	കരുളായി
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	അമരമ്പലം

കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	ചൊക്കാട്
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	കാളികാവ്
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	കേരളാ എസ്റ്റേറ്റ്
കേരളം	മലപ്പുറം	നിലമ്പൂർ	കരുവാരക്കുണ്ട്
കേരളം	പാലക്കാട്	ആലത്തൂർ	കിഴക്കഞ്ചേരി I
കേരളം	പാലക്കാട്	ചിറ്റൂർ	മുതലമട I
കേരളം	പാലക്കാട്	ചിറ്റൂർ	മുതലമട II
കേരളം	പാലക്കാട്	ചിറ്റൂർ	നെല്ലിയാമ്പതി
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	പുതുർ
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	പടവയൽ
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	അഗളി
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	കോട്ടാത്തറ
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	കല്ലമല
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	ഷോളയൂർ
കേരളം	പാലക്കാട്	മണ്ണാർക്കാട്	പാലക്കയം
കേരളം	പാലക്കാട്	പാലക്കാട്	പുതുപ്പരിയാരം I
കേരളം	പാലക്കാട്	പാലക്കാട്	മലമ്പുഴ I
കേരളം	പാലക്കാട്	പാലക്കാട്	പുതുശ്ശേരി ഊസ്റ്റ്
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	കോഴഞ്ചേരി	തണ്ണിത്തോട്
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	കോഴഞ്ചേരി	അരുവപ്പാലം
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	റാന്നി	ചിറ്റൂർ-സീതത്തോട്
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	റാന്നി	കൊല്ലമല
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	റാന്നി	പെരുനാട്
കേരളം	പത്തനംതിട്ട	റാന്നി	വടശ്ശേരിക്കര
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെടുമങ്ങാട്	പെരിങ്ങമല
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെടുമങ്ങാട്	തെന്നൂർ
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെടുമങ്ങാട്	വിതര
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെടുമങ്ങാട്	മണ്ണൂർക്കര
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെയ്യാറ്റിൻകര	വഴിച്ചാൽ
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെയ്യാറ്റിൻകര	കള്ളിക്കാട്
കേരളം	തിരുവനന്തപുരം	നെയ്യാറ്റിൻകര	അമ്പൂരി
കേരളം	തൃശൂർ	മുകുന്ദപുരം	പരിയാരം
കേരളം	വയനാട്	മാനന്തവാടി	തിരുനെല്ലി
കേരളം	വയനാട്	മാനന്തവാടി	തൃശ്ശിലേരി
കേരളം	വയനാട്	മാനന്തവാടി	പെരിയ
കേരളം	വയനാട്	മാനന്തവാടി	തൊണ്ടൻനാട്
കേരളം	വയനാട്	സുൽത്താൻബത്തേരി	കിടങ്ങനാട്
കേരളം	വയനാട്	സുൽത്താൻബത്തേരി	നൂൽപ്പുഴ
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	തരിയോട്

കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	അച്ചുർണം
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	പൊഴുതന
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	കോട്ടപ്പടി
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	ചുണ്ടൽ
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	കുന്നത്തിടവക
കേരളം	വയനാട്	വൈത്തിരി	വെള്ളരിമല